

Årsberetning for 2015

Årets gang i Østjylland

Vores landsformand Egon Østergård meldte klart ud, stem ikke på blå blok. I dag ser vi resultatet: nedlæggelse af randzoner omkring vandløb mere gødning på markerne, efterafgrøden fjernet flere steder, samt en fødevareminister, der siger, dette skader ikke naturen, ja selv statsministeren siger det er rigtigt. Så, det er op ad bakken, når Danmark ikke har en miljøminister, men kun en fødevareminister.

Så hold kursen, kæmp for vores natur og især fuglene.

Silkeborgs aktive doffere sagde ja til at hjælpe Naturstyrelsen med redekasser i Perleuglen.

Redekasseprojektet er en del af et såkaldt naturpartnerskab, der udspringer af Naturplan Danmark.

Naturstyrelsen søger i samarbejde med kommuner og lokale grønne organisationer at understøtte en gunstig udvikling for sårbare arter. Det har lokalt i Søhøjlandet bl.a. udmøntet sig i et projekt i samarbejde med DOF-Østjylland vedr. ophængning af redekasser for sårbare, hulrugende fugle. Naturstyrelsen har finansieret indkøb af 40 kasser til perleugle, 4 til natugle og 10 redekasser til vendehals.

Aktive lokale fuglefolk har efterfølgende hængt kasserne op i Naturstyrelsens skove omkring Silkeborg og det er så hensigten fremover at holde øje med i hvilket omfang redekasserne bliver beboet og af hvem.

Bemærkelsesværdige fugle / DOFbasen

(SU har ikke godkendt alle observationer)

DOFbasen viser, at mange medlemmer er meget aktive og i det Østjyske er der indtastet 181.927 observationer i 2015, alt fra Lille Fluesnapper på Anholt til Nøddekrige i Store Hjøllund Plantage, sidstnævnte blev set nærmest hele året. Endvidere sås Hvidvinget Korsnæb først på året.

På Anholt kunne man på efterårstræk fra den 12. september til den 14. oktober bl.a. se Jagtfalk, Steppehøg, Hvidbrynet Løvsanger, Hortulan, Dværgværling og Rødstrubet Piber.

Forårstræk kunne ses bl.a. fra Fornæs med Jagtfalk den 28. marts og på Gjerrild Nordstrand, hvor bl.a. Lille Skrigeørn, Steppehøg og Islom blev set, og senere den 5. juni en Biæder.

Ved Egå Engsø var Havørn næsten den mest sete art, men Kongeørn, Slangeørn og Jagtfalk sås også.

Ugler: Perleugle den 9. september ved Ryomgård, den 1. februar i Gludsted Plantage og én Sneugle den 14. januar i Nørskovlund. På Samsø registrerede Mogens og David Spurveugle i Bratting Skov.

På Samsø sås også Sortbuget Knortegås den 17. januar senere Biæder, Steppehøg og Islom.

Den 23. maj kunne en Gråsejler ses ved Hornbæk Enge.

Stubbe Sø i perioden mellem den 24. oktober og 7. november sås Hvidvinget Terne.

Hvidvinget Måge i Kolindsund vestlige del den 26. april.

Hærfuglen, der blev slidt op og til sidst døde, men mange så den, ved Thorup på Djursland i perioden 28. oktober - 8. november.

Atlas III

Et begivenhedsrigt år, hvor feltarbejdet i ATLAS III for alvor kom i gang med registreringer af ynglende fuglearter og timetælliture over hele Østjylland.

Årsberetning 2015 - Dansk Ornitologisk Forening - Lokalfdeling for Østjylland

Projektet må siges at være kommet rigtig godt i gang og der skal gives en stor tak til alle som bidrager.

Der har været afholdt et par lokale ATLAS møder til inspiration og om projektet.

Jørgen Ballegaard har taget ansvaret med at koordinere de aktive i Østjylland, sammen med validatorer og lokalkoordinatorer i alle kommuner.

I Østjylland er der indtil videre fundet kvadratansvarlige til 175 ud af de 240 kvadrater i området - og der er stadig et par år tilbage til feltarbejdet!

Husk, at har man undersøgt et kvadrat grundigt i ét år, så giver det mere viden i projektet, hvis man tager hul på et hidtil udækket kvadrat, end at prøve at finde én art mere i det veldækkede kvadrat.

Vi håber, at der bliver rift om at dække de ledige 60 kvadrater - det er nu I skal slå til, hvis du vil deltage i et af de vigtigste DOF-projekter i disse år!

Fuglestemmekursus

Der har i løbet af året været afholdt følgende kurser:

I foråret et Rovfuglekursus med 8 deltagere og et fuglestemmekursus med 18 deltagere.

I efteråret afholdtes et rovfuglekursus med 21 deltagere, hvorimod et trækfugle kursus måtte aflyses på grund af for få deltagere.

Desuden er der i øjeblikket et igangværende rovfuglekursus og der vil 6/4 starte et fuglestemmekursus, såfremt der komme tilstrækkeligt med deltagere.

Alle kurser er afholdt af Peter Hjeds i Bio-X lokalet på Naturhistorisk Museum, og de modtagne evalueringer tyder på god tilfredshed med kurserne.

Ørnens dag

For 10. år i træk blev ørnens dag afholdt i Østjylland, denne gang ved Vestenden af Mossø. Vejret var ikke med os da det blæste en del og var bidende koldt. Alligevel fik de ca. 200 fugle-interesserede en god oplevelse, da dagen bød på flere gode fugleoplevelser.

Bo Ryge fortalte om hvor mange ørne der er i Danmark og hvor mange unger de ynglende par har fået.

Kim Skelmosse fortalte om hvordan ørne-ungerne bliver ringmærket og hvor mange der har fået ring på siden ringmærkningsstarten.

Der blev ikke set ørn under arrangementet, men I Østjylland blev der dog set i alt 15 Havørne på 10 andre lokaliteter ved ørnetællingen samme dag.

Ture og Møder

I 2015 blev der annonceret 60 ture og arrangementer på vores hjemmeside.

DOF Østjylland stod for 29 turarrangementer, 14 ture var i samarbejde med andre og 10 var arrangeret af andre.

Af de arrangementer hvor DOF Østjylland deltog, var der 1 bustur, 3 dagsarrangementer (heraf 1 temadag, 1tårnernes dag, 1 ørnens dag), 14 foredrag (inkl. generalforsamling) og 10 småture (inkl. fuglenes dag)

På turen til Gyldensteen Strand og Johannes Larsen Museet i Kerteminde d. 11. april 2015 var der 33 deltagere - turberetningen kan læses på hjemmesiden.

Efter 30 år med månedlige ture til Mossø og omegn, fra Ry Station, valgte gruppen bag turene at stoppe.

Årsberetning 2015 - Dansk Ornitologisk Forening - Lokalfdeling for Østjylland

En stor tak til bl.a. Leif, Hans Jørgen, Jens, Rita og Alan, vi kommer til at savne turene, tak til Jer for den store indsats.

Medlemsstatus

Der har været en tilgang på 63 medlemmer i 2015 ift. 2014.

Medlemskategori	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kernemedlem	708	773	742	769	757	738	745	745	707	740	719	731
Husstandsmedlem	74	80	84	92	98	97	109	103	101	113	113	118
Juniormedlem	23	22	18	17	11	9	5	9	22	26	26	32
Medlem (tidl. Støtte)	408**	288	312	423	456	504	607	588	566	576	595	635
Total	1285**	1163	1158	1301	1322	1348	1466	1434	1396	1456	1453	1516

Tallene er opgjort pr. 31.12.2015

Naturens dag

Friluftsrådet og DN afholdt dagen d. 13. september, men der manglede repræsentanter fra DOF.

Friluftsrådet

Vi har repræsentanter i 2 af de 3 kredse, hvor begge er i bestyrelsen, i henholdsvis. Østjylland- og Århus Bugt kreds.

Vi kan godt være flere, der kan være én repræsentant fra hver kommune

Fuglepigerne i Østjylland

Af Lotte Skjærbæk

I 2015 planlagde vi - som vi plejer - 11 ture. Vi fortsætter med at køre i egne biler og arrangere samkørsel.

Der sidder pt. fire kvinder i planlægningsgruppen og vi er altid to, der har ansvaret for, at turen gennemføres som annonceret i Fugle & Natur.

Vi er knap 100 kvinder i en lukket gruppe på Facebook, og selvom alle ikke er aktive i felten, vidner det om stor interesse for fuglene og vore ture. Der er livlig aktivitet i kommunikationen, og flere spontane ture opstår imellem de fastlagte ture.

Vores hjemmeside er vel besøgt, og referater af fugleturene bliver flittigt læst.

Er vi i felten, bliver vi mødt med stor imødekommenhed. Vi har stadig alle meget at lære, men tager gerne kontakt til dygtige ornitologer, der for eksempel står på et godt træksted. Her suger vi viden til os om fuglenes kald og flyveadfærd.

Vi har måttet aflyse en enkelt tur til Blåvand fuglestation på grund af storm, men har en stående invitation til en ny tur her til efteråret. Vi skal over og høre lidt om ringmærkning og følge med rundt til de forskellige observationsposter i det vestligste hjørne af Danmark.

Vi gir alle et beløb til fuglepigerens fælleskasse, så vi kan have en mindre gave med, som anerkendelse til den ornitolog, der stiller sin tid og viden til rådighed for os.

Planlægningsgruppen består af: Dorte Faurschou Hertz, Rikke Rørbech, Inge Olesen og Lotte Skjærbæk.

Gråkragerne

Gråkragerne er blevet en succes efter opstarten forrige år, i 2015 havde de 9 ture, hvor ca. halvdelen var udenfor vores område og deltagerantallet var mellem 5 – 30. Det lave antal den 12. maj vil jeg tilskrive vejret, men læs hvad du gik glip ad.

12. maj - Værnengene og Skjern Enge

Deltagerne mødtes kl. 09.00 ved den lille parkeringsplads ved krydset mellem Værnvej/ Vesterlundvej. Lidt ærgerligt var der kun de fire som havde valgt at køre sammen fra Århus, samt 2 deltagere fra Kalundborg. Umiddelbart bag laden stod der desuden mindst 2000 Bramgæs, ligesom der tæt på laden og vejen stod Rødben og nogle meget flotte Store Kobbersnepper. Desuden kunne vi i det fjerne svagt skimte flere Skestørke og en enkelt Silkehejre vist sig også lige akkurat i teleskoperne.

Tilfredse med rundstykkerne og de omgivende fugle trillede vi videre ad vejen over mod fugletårnet, og så undervejs flere rødben, mange Store Kobbersnepper meget tæt på, flere Bramgæs og nåede endelig fugletårnet, hvorfra vi havde udsigt til flere Skestørke, bl.a. en der fouragerede tæt på. Også her kunne vi se Silkehejren, ligesom det lykkedes at finde 2 Traner, nogle Brushøns og høre Rørdrummen. Trods vejret valgte vi at fortsætte mod Pumpestation Nord med håb om at der skulle være nogle Pomeransfugle på markerne langs Falbækvej. Ivrigt spejdende gennem regnvejret som godt som det nu kunne lade sig gøre, blev der

da også snart råbt holdt, og ganske rigtigt, ude på marken stod en flok på mindst 75 Pomeransfugle!

Pomeransfugle. Foto: Else Oltmann

Efter at have nydt synet kikkerterne og teleskoperne et stykke tid fortsatte vi ud mod pumpestationen, hvor vi hørte Gøgen og lige var en kort tur ude på åen med trækfærgen "Blishønen".

Som sidste punkt på turen fortsatte vi ud for enden af Fuglsandvej med udsigt over Ringkøbing Fjord, hvor vi fik et glimt af nogle Hvidklirer. Da vi kom derud skræmte vi en Råbuk op, som elegant hoppede over en låge i hegnet og løb hen til nogle græssende får, som gik på engen. Råbukken gjorde dog hurtigt klart for fårene hvem der bestemte, og jagede flere gange lidt rundt med dem inden den forsvandt.

Klokken nærmede sig nu hastigt 16.00, og turen gik derfor hjemad efter en dag med mange indtryk.

Vil du læse mere, så gå på vores hjemmeside www.dofoj.dk

Fugle i Østjylland

Lokalrapporten "Fugle i Østjylland 2013" nr. 42 udkom i starten af 2015, redigeret af Flemming Nielsen og Arne Bo Larsen. De har lagt et stort stykke arbejde i at få rapporten publiceret. Udover de 2 er der en gruppe på ca. 10 personer som er medskribenter på rapporten.

Igen skal det fremhæves at vi ud af de 13 lokal foreninger der er under DOF, sammen med kun 3 andre lokal foreninger kan udgive en lokalrapport.

I begyndelsen af 2016 udkommer Fugle i Østjylland 2014, udgave nummer 43 og i den forbindelse er det med beklagelse, at gruppen har meddelt, at man ikke ser sig i stand til at fortsætte med udgivelse af denne rapport.

Arne og Flemming skriver:

"Der er flere grunde til, at vi ikke ser os i stand til at forsætte udgivelsen.

Vi er for få skribenter, så der bliver drevet rovdrift på nogle få folk. Det er ikke til at opdrive skribenter, som både har lyst, men også tid til at skrive, med det resultat, at rapporten udkommer så sent, at den ikke har nyhedernes interesse.

For at rapporten skal udkomme til rimelig tid, skal den udkomme før næste ynglesæson og det betinger mindst 8 nye skribenter, der har den fornødne tid til at skrive. Dem har vi ikke og flere af de nuværende skribenter har skrevet mellem 14 og 30 rapporter. Det er selvfølgelig deprimerende og frustrerende, men de bliver jo udbændt og motivationen daler.

Tiderne har ændret sig. Da rapporten udkom første gang, var den det eneste sted, bortset fra Søravnen, hvor man kunne få overblik over udviklingen blandt fugle. I dag har vi DOFbasen, Birdcall, Birdalarm og et utal af hjemmesider foruden Fugleåret, hvor alle kan holde sig orienteret.

Antallet af abonnenter er faldet og der er nu så få, at det mest er for samlere, der abonnerer.

Vi beklager dette skridt, men vi vurderer, at det er nødvendigt".

Så nye skal på banen, hvis vi skal fortsætte! **Tak herfra, for deres store arbejde.**

Beretninger fra kommunerne 2015

Favrskov Kommune 2015

Af Svend Møller Jensen

Med hensyn til ture har jeg haft 3: 16/5 Hjorthede v. Bjerringbro for lokal borgerforening, 31/5 Damsbro Mose på Fuglenes Dag, hvor det nye fugletårn blev vist frem og 3/6 Aftentur i Himmerig Skov, en fælles DOF/DN tur.

Det lokale glenteepar fik for første gang siden starten i 2007 ikke unger på vingerne- formentlig fordi skovejeren først i rugetiden harvede vejen under reden op.

Der er lavet et nyt regnvandsbassin med permanent vand ved Søften Ringvej, men det bliver nok et fattigt bytte i forhold til et areal på modsatte side af vejen. Arealet har i 6 år ligget hen som brakmark med det resultat at mange Sanglærker, Bomlærker og Engpibere har ynglet her . Nu skal arealet desværre integreres til villa bebyggelse i Søften. Ellers har jeg et par gange været i Ulstrup på Dannebrogspladsen, hvor der bl.a. skal laves gangbro langs Gudenåen ud til Bamsebo Camping. Desuden Skal der laves en del på pladsen i Ulstrup til fremme af turismen. Jeg har her fremført at de ikke skal fælde alt for mange træer i den bevoksning som adskiller vejen og pladsen.

Odder Kommune 2015

Af Arne Højgård

Odder kommune har vedtaget ”praksis for vedligeholdelse af grøftekanter”. Der har været fokus på hvordan man kan opnå en højere biodiversitet i grøftekanterne. Der skulle undersøges, hvad vedligeholdet af grøftekanten har af betydning for grøftekantens vegetation, samt hvilke konsekvenser det har, at private lodsejere slår eller anvender sprøjtemidler i grøftekanterne.

Stiforløb mellem Odder by og Norsminde. Der var i 2014 afsat til en forundersøgelse som skulle afdække ønsker og forventninger til et stiforløb. I 2015 har byrådet bevilget penge til realisering af projektet.

Odder kommune arbejder fortsat med etablering af et vådområde i Ådalen omkring Rævs Å og Odder Å mellem Norsminde Fjord og Odder by. Der er indgået aftaler med berørte lodsejere omkring realisering af vådområdeprojektet.

Et grønt partnerskab om formidling og tilgængelighed på Tunø er etableret. Der er lavet budget for en række mulige tiltag på Tunø, herunder nye stier, shelters og et fugletårn. Et af møderne i grønt råd blev afholdt på Tunø, hvor de nye tiltag samtidig blev besigtiget.

Økologiens have havde igen i 2015 Grøn Festival, søndag den 30.august. DOF Østjylland deltog med en stand. Der er afholdt 2 møder i det grønne råd, heraf et møde på Tunø.

Randers Kommune 2015

Af Lars Tom-Petersen

I Randers kommune er gennemført 6 ture i 2015 – de fleste i Randers Naturcenters regi og koncentreret omkring engsøerne ved Gudenåen. Turene er som regel velbesøgte, og vi har haft gode oplevelser med bl.a. rørdrum, isfugle og skægmejser. En sikker succes hvert år er fiskeørne-turen ved Randers Fjord i august, som i år gav 3 fiskeørne.

Vi har i 2015 kommenteret kommunens plan ”Byen til åen”. Den indeholder bl.a. forskellige forslag til ny vejbro i Randers, som kan medføre en vejforbindelse i den østlige del af Vorup Enge.

En plan for asfaltering af Gudenåstiens forløb på diget langs Hornbæk Enge har vi gjort indsigelse imod, hvilket har medført, at planen er blevet droppet. Der arbejdes nu i forvaltningen med en alternativ linjeføring. Planerne hen mod en certificering af Randerts Fjord Naturpark arbejdes der stille og roligt videre med i det nedsatte naturparkråd, hvor DOF er repræsenteret via det Grønne Råd i Randers Kommune. De konkrete ting, der bliver realiseret i den forbindelse, er lavpraktiske og fornuftige som shelters, madpakkhus m.m. DOF har

desuden været involveret i forslag til etablering af en boardwalk gennem rørskovene til et skjul ved Dronningborg Bredning. Større tanker om naturforbedringer ved fjorden er det til gengæld svært at trænge igennem med i dette forum.

Titlen som årets mest usædvanlige observation i Randers Kommune (og nok også DOF-Østjyllands område) må blive den Gråsejler, som Jesper Vingtoft fotograferede i Hornbæk Enge d. 23.5. Han var egentlig på vej hjem fra Lille Vildmose, men gjorde stop ved Hornbæk Enge for at fotografere de mange mursejler, han kunne se fra motorvejen. Først da han kom hjem og kiggede på sine fotos blev han klar over, at en af dem nok var en gråsejler – se de fantastisk fine nærfotos på DOF-basen!

Silkeborg Kommune 2015

Af Peter Just og Andreas Winding

Silkeborg Kommune har meget store statsejede skovarealer. Derfor har Naturstyrelsen Søhøjlandet en meget central rolle i forhold til fuglelivet.

1. På tredje år arbejder Bo Ryge m. fl. med at registreres rovfuglereeder og sortspættens redehuller, som jo efterhånden bliver overtaget af andre arter. Formålet er blandt andet beskytte vedkommende træer i forhold til skovdriften. Ind til nu har erfaringerne været gode. Projekterfaringerne for det første år har i øvrigt været omtalt i flere fugleblade.

2. I år er startet et nyt samarbejdsprojekt med Naturstyrelsen om opsætning af redekasser til især natugle, perleugle og vendehals.

3. Samtidigt er Naturstyrelsen i færd med at etablere tre nye vådområder i skovene.

Kommunens indsats har også positiv betydning. Blandt mange projekter nævnes vandstandshævning i Stenholt Mose. Resultatet er at vådområdet vokser og fuglemæssigt er der nu to par ynglende traner i mosen. Andre projekter er etablering af nye hede områder, genskabe engområder samt en undersøgelse af biodiversitet i skovene, hvor resultatet endnu ikke foreligger.

Kommunen har indledt et samarbejde med lokale ornitologer om observationer af rastende og overnattende sangsvaner og gæs på Kalgårdsø vest for Bryrup, idet algeopblomstring i søen af nogle eksperter er tilskrevet fuglenes ekskrementer. Det samme gælder Thorsø syd for Silkeborg, hvor grågæs er blevet beskyldt for at være skyld i opblomstring af blågrøn alger på søen. Her har kommunens medarbejdere selv stået for tællinger af ynglende gæs.

DOF's eget projekt, Atlas III forløber planmæssigt, men der er stadig plads til nye områdeansvarlige. Der er 9 ledige kvadrater i sær i den nordlige del af kommunen.

Vort havørnepar trives, nu på 5. år, og et nyt ynglepar er etableret ved Tange Sø, lige uden for kommunegrænsen. Fiskeørnene bliver ved med at se ud som om de snart begynder at yngle. Det har været uændret i flere år.

Af andre interessante natur-, miljø- og fuglerelaterede emner for kommunen geografisk bør først og fremmest nævnes ulven - og ikke mindst Rødhætte i skikkelse af Silkeborg bys borgmester (som vi siger i alle de mindre samfund i kommunen: Han er jo kun borgmester for byen), der jo er decideret bange for ulve. Derudover har der igen været lidt fokus på tranen, der lykkeligvis er i fremgang som ynglefugl - også i det midtjyske. Debatten omkring placering af nye og større vindmøller har bl.a. også været berørt af vores store vingefang.

Gudenåen er altid et tema i Silkeborg kommune, og som altid handler det primært om de gentagne råb "GRØ-DE-SKÆ-RING, GRØ-DE-SKÆ-RING". Tange Sø har for en gangs skyld mere været omtalt pga. skarver end

eventuelle nye løb. Enkelte er bekymrede for, om skarverne får etableret en større koloni ved søen. Ingen nævner til gengæld dens (anden) naturlige fjende - havørnen - i den forbindelse, på trods af det relativt oplagte yngleområde for den også.

Det er efterhånden ved at være halvtrivielt, men både perleugle og nøddekrige trives tilsyneladende udmærket i det midtjyske, begge med rekordstore forekomster, såfremt man da kun betragter de senere års fund. Som de senere år var der igen i begyndelsen af året en del observationer af hvidvingede korsnæb i den sydvestlige del af kommunen. Der foreligger ikke godkendte SU-fund fra kommunen i 2015.

DOF har ikke været repræsenteret ved de seneste møder i det grønne råd, og der efterlyses interesserede til denne post.

Skanderborg Kommune 2015

Af Steen Hansen

Det grønne råd er stadig velfungerende og vi har deltaget i de møder der har været, ca. 4 stk.

182 indkomne sager vedr. dispensationer, lokalplaner, fredninger mm er gennemset, heraf er 139 ikke læst. Det bærer præg af at der tilgår meget materiale der ikke er relevant i fugleverdenen. Der er megen småbygningsmæssige dispensationer i området ved Mossø f.eks.

Vi har ikke haft nødvendigheden af at komme med indsigelser i disse 182 indkomne sager.

Der verserer en sag vedr. en ulovlig opført bådebro i rørskoven ved Lillesø nær det nye område ”

Gartnergrunden”. DOF Skanderborg, DN m.fl. har været i dialog med kommunen og broen skal nu nedtages og en anden kan opføres hvor der før har været en i området. Denne bliver opført efter gældende regler.

Udover møder med det grønne råd deltager vi også i dialogmøder med kommunens miljø og planudvalg. Det er dog nok sidste gang i 2015 det vil foregå. Der er for lidt kød på møderne og da alle møder foregår efter fyraften er ønsket at slutte denne møderække.

Havørnen er stadig ynglende i kommunen.

Der blev afholdt ”Ørnenes Dag” ved Mossø i februar måned.

Syddjurs Kommune 2015

Af Joy Klein

Efter et trist 2014 for havørnene, der måtte opgive at yngle, var 2015 en anderledes lykkelig historie, da det lykkedes parret at få to unger på vingerne fra den samme rede som tidligere. Måske er de ved at blive vant til publikum? Inger F. Jensen er redekoordinator.

Andre interessante begivenheder på fuglefronten var en drosselrørsanger, der holdt til ved den genetablerede Vænge Sø i en måned i den tidligere sommer; en juvenil hvidvinget terne der sås fouragere over Stubbe Sø i tre uger i efteråret, samt årets største publikumsmagnet: en hærfulgl, der holdt til ved Knebelbro fra slutningen af oktober til først i november.

Der var tre offentlige ture i kommunen: en til området omkring Ørnbjerg Mølle samt to til Stubbe Sø (hvoraf én ved naturvejlederen hos FVF, Allan Gudio Nielsen). Lokalgruppen holdt 3 miniture i kommunen for læsere af nyhedsbrevet, der udkom 10 gange i løbet af året. I forbindelse med Nationalparkdag delte DOF et telt med DN på det åbne areal vest for p-pladsen ved Kalø: Inger F. Jensen, Jens Bonde Nielsen og undertegnede tog sig af gæsterne (der var ikke så mange) og kæmpede med røg fra de mange bål, hvor man lavede snobrød, og sidst på

Årsberetning 2015 - Dansk Ornitologisk Forening - Lokalfdeling for Østjylland

dagen med kraftige vindstød, der var ved at blæse alle brochurerne væk og endte med at vælte et telt (ikke vores).

Optællegruppen ved Vængesø holdt øje med fuglelivet i den genetableret sø hele året og kunne i begyndelsen af 2015 sende en rapport over ynglende og rastende fugle til Naturstyrelsen Kronjylland, der har publiceret den på deres hjemmeside. Fuglelivet var meget lig det i 2015. Gruppen har dermed talt op i to år og fortsætter ikke.

I Nationalpark Mols Bjerge er der nu endelig kommet mere fokus på natur efter at biologen Jens Reddersen er blevet ansat. Der er nu igangsat flere projekter der har til formål at forøge biodiversiteten i Nationalparken, bl.a. med at sørge for mere dødt ved i gamle løvskove, at lave sammenhængende naturkorridorer rundt om Ebeltoft Vig, at skabe flere sandmarker og at støtte projekter der giver mere og bedre græsning/høslæt på naturarealerne. Nationalparken er i slutningen af 2015 så småt begyndt at planlægge processen omkring en ny Nationalparkplan, der skal gælde fra 2019-2024.

Atlas III-projektet gik videre i 2015 og flere kvadratansvarlige kom til, således at der i slutningen af året var 19 personer der havde taget ansvar for 35 ud af de 42 kvadrater. I de ledige kvadrater er der dog registreret en del ynglefugle af observatører, der ikke har ansvarstatus.

Undertegnende deltog i et møde i det Grønne Råd samt to møder som DOF's repræsentant i Naturstyrelsen Kronjyllands brugergruppe.

Aarhus Kommune 2015

af Morten Jenrich Hansen

Traditionen tro har der været afholdt 3 møder i kommunens grønne råd, hvor DOF er repræsenteret ved Morten Jenrich Hansen (MJH) og suppleanten Ole Bøgh Vinther (OBV).

MJH har desuden deltaget i 2 møder i kommunens forum for invasive arter og OBV har haft et møde med kommunen omkring bekæmpelsen af måger i Århus.

I det grønne råd har der bl.a. været fulgt op på betydningen af engsøerne for smolt-passage. En sag, hvor DOF ser som engsøerne som en stor natur og oplevelsesrig berigelse af den bynære natur.

I samarbejde med flere grønne foreninger har DOF sat færdsel med kano, kajak og både på Brabrand sø og Århus å på dagsorden. Flere tilfælde af forstyrrende aktiviteter for fuglene er registreret gennem de seneste år, men via det grønne råd er der nu etableret møder med bl.a. Brabrand roklub og der forhåbentlig udmønter sig i en bedre praktisk på området til gavn for både fugle og de mange folk, der nyder den grønne kile Brabrand sø og Århus å udgør.

DOF gennem ser alle kommunens afgørelser indenfor naturområdet, men går kun ind i sager, hvor vi kan se en sammenhæng med "fugl". I lighed med de seneste år er langt de fleste afgørelser fra kommunen uproblematisk og vi har ikke fundet grund til at anke sager i 2015.

På fredningsområdet er fredningen omkring Tåstrup sø og Harlev ved at komme på plads efter flere års arbejde fra DN og kommunen. Det er ikke sikkert, at der kommer så mange flere fugle i området ud af fredningen, men sikring af offentlig adgang via sti forløb vil gøre det lettere også for fuglefolk, at følge med i områdets natur og dyreliv.

Ude i felten er der godt gang i ATLAS projektet. Der er dog stadig et par kvadrater i den nordlige del af kommunen og et kvadrat omkring Solbjerg, der mangler kvadrat ansvarlige.

Byd jer meget gerne til og hjælp med at gøre Århus kommune til en 100% dækket kommune i ATLAS arbejdet. Vi burde være folk nok i Århus til at dække hele området!

Årsberetning 2015 - Dansk Ornitologisk Forening - Lokalfdeling for Østjylland

Fugleåret 2015 i Århus må nok siges at have stået i rovfuglenes tegn.

Vi har nok et af Danmarks mest observerede (altså i felten – ikke på pc-skærmen!) Havørne par. Det har givet rigtig mange mennesker store oplevelser – det meste af tiden ved Egå Engsø, men også jævnligt ved Årslev Engsø og Brabrand Sø.

En af de sjældne rovfugle – Jagtfalken – dukkede op ved Egå Engsø d. 16. oktober og er set af flere omgange frem til årsskiftet. Fugle har strejft noget rundt og er bl.a. fotograferet ved Tåstrup d. 28. november, så man har skullet være heldig at være på det rigtige sted og tidspunkt for at få den set, men jeg kan ikke mindes, at man tidligere har kunnet tage i felten i Århus og have en reel chance for at opleve verdens største falk.

Vandrefalken er lidt mere sikker at få at se – ikke mindst i vinterhalvåret på Århus havn, men vi har stadig til gode, at et par vil slå sig ned som ynglefugle i den kasse, der blev sat op sidste år.

Blandt andre af de sjældnere arter, der blev set i løbet af året vil jeg nævne 4 overflyvende Nøddekrige 28. marts i Lisbjerg Skov – en art vi ellers tager til Midtjylland for at opleve.

Norddjurs Kommune 2015

Af Jens Bonde Poulsen

Kommunen har sendt 144 meddelelser. Det omhandler bl.a. miljøgodkendelser for husdyrbrug, dispensationer i forhold til naturbeskyttelsesloven, opstilling af husstandsvindmøller og markvandingstilladelser.

Naturstyrelsen har sendt 22 meddelelser som mest drejer sig om dispensationer til naturbeskyttelsesloven og fredsskovssager.

Endelig har fredningsnævnet sent 7 meddelelser som alle vedr. mindre dispensationer til fredningen på Anholt. I Det grønne Råd har der kun været afholdt 2 møder i 2015. Det skyldes især afgang og ny ansættelser i kommunen. Man har lovet at i det kommende år vil man prøve at følge målsætningen med 4 møder pr. år.

Samsø Kommune 2015

Der er ikke noget af særlig interesse.

Naturpolitisk Udvalg 2015

Vi har ikke holdt fysiske møder, men sager er drøftet via mail.

Der har ikke været væsentlige problemer med kommunerne!

Norddjurs Kommune havde problemer på Anholt, hvor man under naturplejen i Ørkenen kom til at ødelægge noget af Sildemågernes yngleområde, men borgmester Jan Petersen har lovet ordnede forhold i fremtiden.

Den tidligere skytte på Frisenborg er blevet politianmeldt for fangst og drab af 3 Gråkrager (fugle) i fælde i deres yngleperiode.

En opgørelse af antallet af henvendelser fra myndighederne m.fl. i 2015:

	År	2014		2015	
Naturstyrelsen lokale enheder (skovlovsafgørelser)		79	aktiviteter i fredskov	73	
Naturstyrelsen Haraldsgade (nbl §15 strandbeskyttelseslinjen)		109		100	
Miljøstyrelsen (div. Miljøgodkendelser)		4		29	incl. post fra trafikstyrelsen og kystdirektoratet alle via KNF
Kulturarvsstyrelsen (digesager)		7			
Naturstyrelsen (aktiviteter på søterritoriet)		19	f.eks. klaptilladelser, hovedsageligt via Knud Flensted/DOF		
Post fra Fredningsnævnene		223	hovedsageligt indkaldelser til besigtigelser med nævnet eller disp. fra fredninger	230	
Plansystem.dk (lokalplaner og kommuneplaner)		169	alle 9 kommuner	156	
Norddjurs Kommune		101	heraf mindst 20 markvandingstilladelser!	145	heraf 28 indvindingstilladelser / markvanding
Favrskov Kommune		81		91	
Silkeborg Kommune		331	sender alle landzoneafgørelser! Desuden mange afgørelser om bådebroer og andre platforme i søerne	340	
Odder Kommune		48		41	
Randers Kommune		114		95	
Syddjurs Kommune		90		87	
Skanderborg Kommune		49		95	
Aarhus Kommune		69	heriblandt enkelte på Samsø	73	
Samsø Kommune		3		11	
i alt antal mails		1496		1566	

Fra vore egne rækker

Steen Larsen er webmaster og står for det tekniske.

Årsberetning 2015 - Dansk Ornitologisk Forening - Lokalafdeling for Østjylland

Indlæg på siden skives af bestyrelsen, med enkelte bidrag udefra.

Ole Jensen holder kalenderen med ture og møder opdateret, samt turplanlægger for gråkragerne..

Vi har skiftet formand, da Kim Skelmosse valgte at forlade bestyrelsen bl.a. grundet sit valg til DOF's hovedbestyrelse, og arbejdet med alle de ørne.

Der har været afholdt 8 bestyrelsesmøder i 2015. Møderne blev fortrinsvis hold på Naturhistorisk Museum i Århus.

Suppleanterne deltager i møderne i det omfang de har mulighed for det.

I foråret var vi 3 og i efteråret 4 deltagere afsted til repræsentantskabsmøderne i DOF. Mødereferaterne herfra kan læses på www.dof.dk .

Som formand vil jeg gerne takke bestyrelsen for deres engagement i forenings arbejde, det er en fornøjelse at samarbejde med Jer og særlig en tak til Ole Jensen, for når han bliver spurgt om at hjælpe, så er han altid klar.

Sammen er vi stærke.

Ole Bøgh Vinther

februar 2016